

ængstelig Indtryk, om jeg saa maa sige, paa den, der første Gang læser dem, og ikke har haft Leilighed eller været tvungen til i Detaillen at sætte sig ind i den Maade, hvorpaa disse Spørgsmaal pleie at ordnes. Det Samme var i Begyndelsen til en vis Grad Tilfældet med mig, skjøndt jeg helt vel veed, at slige Kontrolbestemmelser i mange Tilfælde se vanskeligere ud, end de i Virkeligheden ere; men der gives paa saadanne Omraader til Syvende og Sidst ingen sikkrere Veileder end Erfaringen, og derfor vidste jeg ikke nogen bedre Maade til at forberede mig til at tage min Bestemmelse i saa Henseende, end ved at holde mig til de Oplysninger, der stode til min Raadighed gjennem den meget kyndige Bistand, jeg har haft, og efter Gode sætte mig ind i de til de forskjellige Veffatningsformer svarende Kontrolforrifter i de forskjellige fremmede Lande. Jeg har altsaa fra Begyndelsen af fra en af Administrationens højeste Embedsmænd, som i den Anledning har foretaget en Reise, modtaget udførlige Oplysninger. Men jeg har tillige i den seneste Tid — og det har været mig meget behageligt at kunne gjøre det — haft Udgang til at kunne jevnføre disse Oplysninger med samtidige meget udførlige og omhyggelige Undersøgelser, der ere fremkomne i et andet Land, hvor der ogsaa er Spørgsmaal om at indføre en Roesukker-veffatning. Jeg har nemlig haft Leilighed til at gjøre mig bekendt med en udførlig Reiseberetning, som af en svenst Mand er afgiven i Hensind til Undersøgelser, som han har anstillet om de forskjellige Veffatningsystemer. Han er ikke gaaet ind paa saa mange enkelte Landes Lovgivninger som den danske; men Forholdene i Frankrig, Belgien og Tydskland ere udførlig fremstillede, og det ærede kongevalgte Medlem vilde vistnok blive overrasket ved at se den Række af nøiagtige, langt videre gaaende Bestemmelser, som findes i den franske Lovgivning og de til de franske Love sig knyttende administrative Reglementer. Der kan jeg sige, vil Hjertet blive noget sammensnøret, naar man tænker sig som den, der skal producere Sukker under disse Vilkaar, og dog oplyser denne svenske Forfatter, at i de senere Aar høres der ingen Klage over Forholdene, som de have ordnet sig; jeg gjentager, hvad jeg før fremhævede med beraad Su, at den franske Kontrol er mere indviklet, idet den dels omfatter en Saffkontrol, dels en Udbyttekontrol, af hvilke dog den sidste efterhaanden synes at være bleven den fremherskende. Jeg tror, det maa erkendes, at de Bestemmelser, der findes i Lovforslaget, knytte sig paa naturlig Maade til den hele Produktions Gang. Jeg veed ikke, om det ærede Medlem maaske særlig har sæt sig ved den nøiagtige Optagelse af Inventariet, men tilsvarende Regler findes i streng Nøiagtighed der, hvorfra vi have maattet hente vor Oplysning, og det har sin meget naturlige Grund, thi derigjennem kan man saa nogenlunde beregne det

sandsynlige Udbytte. Man maa ikke tro, at man gaar ud fra Forudsætningen om en Tendants til Besøigelser hos vedkommende Fabrikant — det er ikke saa —; men et Andet er, at Bestemmelserne maa være saadanne, at Kontrolden er paalidelig, saa at Vedkommende ikke føres i Fristelse, og der er, det kan ikke dølgjes, mange Maader, hvorpaa utilbørlige Ting kunne ske; dersom der ikke er en Mulighed for en gjennemgaaende Kontrol. Det, der altsaa her foreslaas, er ikke Noget, der er opfundet hos os — ingenlunde. Det er en Gjen-givelse af Kontrollen, som den findes andetsteds, skjøndt ikke i dennes fulde Strengthed. Det er det man for Tiden har troet at burde opstille som fast Udgangspunkt, og det vilde være i høj Grad misligt, dersom man vilde lade det Hele falde og blot holde sig til den ene Indgang. I det andet Thing blev Oppositionen netop især reist imod den ene Indgang, idet man fandt, at det var en haard Bestemmelse, og derfor blev det, hvor et Gjen opførtes, gjort muligt at benytte flere Indgange uden særlig Kontrol. Her gaar det ærede kongevalgte Medlems Røst ud paa at faste Alt over paa den ene Indgang, idet han saa vil betragte Fabrikten som en lille Verden for sig, hvor man skulde kunne bevæge sig frit. Men de Raagjældende kunne helt vel udføre deres Gjerning under den givne Kontrol; der er ikke, saavidt jeg skjønner, indført Bestemmelser, som i Virkeligheden hindre Fabrikationens naturlige Gang. Vilde man derimod lægge Alt paa den ene Indgang, saa vilde der optaa store Vanskeligheder med Hensyn til, hvad der fra anden Side lægges overordentlig megen Vægt paa, nemlig at det ikke skal blive altfor trangt med Nabningen af andre Indgange. Thi mange Ting skulle gaa ind og ud, og skal man ikke have for mange Tollofficerier til Disposition og være særdeles streng med at aabne andre Indgange, saa vil Kontrollen ikke blive paalidelig. — Med Hensyn til den Hensikling, som det ærede Medlem gjorde, og som var af den Art, som enhver Minister jo meget gjerne lytter til, skal jeg fremhæve, at der allerede i § 5 i det Tillæg, jeg forielig berørte forrige Gang, det Tillæg, der blev gjort ved 2den Behandling, er givet en saadan Raadighed for Overtoldbestyrelsen, at den ikke forhindres i at give de Vempeller, som paa nogen Maade kunne findes forsvarelige overfor de Fabrikter, som nu ere under Opsørelse. (Sæfcher: Med Hensyn til Bygningernes Indretning.) Ja, det er det Væsentlige, dermed hænger det Hele sammen. De øvrige Bestemmelser, denne Optagelse af Inventariet, den hele Maade, hvorpaa man fører Kontrollen, have viist sig ikke at volde nogen Vanskelighed, hvor de have existeret i lang Tid. Jeg skal derfor vende tilbage til det Punkt, hvorfra jeg gik ud. Det vilde jo være unaturligt, om jeg vilde paastaa, at man paa ethvert Punkt skulde have absolut truffet det Rette; det kan man ikke vente eller forlange. Vi ville jo faae nærmere